

Lokaal Scenario Atelier: Deelregio Gooi & Vechtstreek

Gooise Meren

Datum: 9 & 20 januari 2020

Locatie: Gemeentehuis Gooise Meren

Inleiding:

Dit is het verslag van de bijeenkomsten in Gooise Meren, 9 en 20 januari 2020. In deze bijeenkomsten hebben inwoners verkend wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor de opwek van grootschalige zonen windenergie in Gooise Meren als onderdeel van de deelregio Gooi en Vechtstreek. Dit is gedaan met behulp van scenario's en bouwstenen. De scenario's geven inzicht in de mogelijke keuzes en de effecten daarvan. De scenario's die zijn gebruikt, zijn: (1) iedereen doet mee, (2) nieuw energielandschap, (3) stedelijke ruggengraat.

De scenario's zijn gemaakt door de gemeenten, samen met onder meer de provincie, waterschappen, natuur- en milieuorganisaties, energiecoöperaties, bedrijfsleven en de netbeheerder. Ze zijn een middel om met elkaar het gesprek aan te gaan.

Een bouwsteen bestaat uit een bepaalde techniek van energieopwekking (bijv. windmolens), op een plek (bijv. agrarische grond), onder een bepaalde conditie (bijv. langs de snelweg). De bouwsteen heet dan "windmolen op agrarische grond langs de snelweg".

De deelnemers hebben gesproken over de scenario's en welke bouwstenen hun voorkeur hebben. Per scenario hebben ze op de kaart van de gemeente aangegeven waar de bouwstenen kunnen komen en waar zeker niet.

Het lokaal scenario atelier is in twee delen opgesplitst. Tijdens de bijeenkomst van 9 januari is uitgebreid ingegaan op de drie locatie specifieke scenario's ('Iedereen doet mee', 'Nieuw energielandschap' en 'Stedelijke ruggengraat') en hebben de deelnemers de kans gekregen om kennis met deze te maken en uitgebreid vragen te stellen.

Op de bijeenkomst van 20 januari heeft een plenaire terugkoppeling plaatsgevonden waarin de scenario's nogmaals zijn besproken. De deelnemers hebben daarna hun bouwsteenvoorkeuren geplot op de banners, waarna de uitkomsten en bevindingen zijn besproken.

Op beide avonden waren 30 mensen aanwezig. Deelnemers waren onder andere: raadsleden, bewoners uit de buurt, vertegenwoordigers van energiecoöperaties, ondernemers en lokale stakeholders.

Vervolg

De opbrengsten van de lokale bijeenkomsten van de 29 gemeenten in de energieregio Noord-Holland Zuid worden verwerkt op een kaart. Hierop wordt aangegeven wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor duurzame energieopwekking. Deze kaart vormt de basis van de concept-RES. De concept-RES wordt voor vaststelling aangeboden aan het College van Burgemeester en Wethouders. Na vrijgave door het College worden raadsleden gevraagd naar hun wensen en bedenkingen bij de concept-RES. Ook de deelnemers aan de regionale en lokale bijeenkomsten krijgen de concept-RES toegestuurd en daarmee de mogelijkheid om hun mening te geven.

De concept-RES wordt besproken in regionale en lokale raadsbijeenkomsten, Statenbijeenkomsten en overleggen van de Algemeen Besturen van de waterschappen. Daarnaast zal in mei '20 een regiobreed Noord-Holland overleg worden georganiseerd waarin alle raadsleden, collegeleden, bestuurders, Statenleden, leden van de dagelijks en algemeen besturen van de waterschappen binnen de regio met elkaar in gesprek kunnen gaan.

De concept-RES wordt met alle wensen, bedenkingen en meningen van deelnemers voor doorrekening aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving. Als de energieregio groen licht heeft gekregen, wordt per zoekgebied onderzocht wat een concrete plek voor zonneweides en/of windmolens zou kunnen zijn. Hierbij worden inwoners en andere belanghebbenden nadrukkelijk betrokken.

Inhoud:

Beschrijving van scenario's:	3
Kansen, aandacht-en discussiepunten:	3
Gesprek over de scenario's en bouwstenen:.....	4
Scenario banner:.....	5

Beschrijving van scenario's:

Specifiek voor de deelregio Gooi en Vechtstreek zijn drie scenario's opgesteld, namelijk: (1) Iedereen doet mee, (2) Nieuw energielandschap, en (3) Stedelijke ruggengraat.

Het scenario **Iedereen doet mee** richt zich op de betrokkenheid en deelname van alle stakeholders in de energietransitie. De belangrijkste uitgangspunten:

- Iedereen doet mee aan de energietransitie.
- Er zijn broodfondsen en coöperaties opgezet waardoor iedereen een zonnepaneel kan kopen op publieke daken of gemeentelijke gronden.
- De transitie wordt zichtbaar gemaakt waardoor bewustwording groeit.
- Er wordt fors ingezet op besparing van warmte en elektriciteit.

Het scenario **Nieuw energielandschap** versterkt het historische energielandschap van de regio. De belangrijkste uitgangspunten:

- Om alle landschappen mee te kunnen nemen is er rek gezocht in de beleidsrestricties.
- De Veenplassen zijn weer een energielandschap door drijvende zonnepanelen. Daarnaast staan hier ook windturbines.
- Het netwerk is uitgebreid naar de meer afgelegen delen van de regio, waar de opwekking voornamelijk plaatsvindt.
- In het stedelijk landschap wordt zoveel mogelijk zonnepanelen op de daken geplaatst.

Het scenario **Stedelijke ruggengraat** richt zich op het verstedelijkte landschap dat volledig benut wordt voor de opwekking van energie. De belangrijkste uitgangspunten:

- Zonnepanelen worden geplaatst op objecten, langs infrastructuur en op vlakken in de gebouwde omgeving.
- Bij de afweging waar de grootschalige opwekking plaatsvindt is het buitengebied ontzien.
- Aan de randen van het stedelijk gebied worden windturbines ontwikkeld.

Kansen, aandacht-en discussiepunten:

Eén of meerdere deelnemers hebben het volgende gedeeld:

Kansrijke locaties in de regio Gooi en Vechtstreek:

- De snelweg A1 voorzien van overdekte zonnepanelen.

Opmerkingen m.b.t. de rol van stakeholders en bewoners in de transitie:

- Er wordt belang gehecht aan de samenwerking met belangrijke stakeholders. Mensen/partijen die verstand hebben van de materie moeten meepraten over de landschappelijke/natuurlijke kwaliteit. Bijvoorbeeld, het Goois natuureservaat en andere instituten zullen de bouwstenen moeten toetsen.

- Iedereen is welwillend, we weten dat we iets moeten doen, maar het is belangrijk dat we kritisch blijven kijken en de maatregelen laten toetsen.

Regelgeving en beleid:

- De gemeente Gooise Meren moet de biodiversiteit en klimaatbestendigheid van het gebied waarborgen.
- Uit het publiek kwam de volgende kanttekening: we moeten erbijilstaan dat we kijken naar de korte termijn natuur, terwijl het hier gaat om de lange termijn 'natuur'. Verlies de lange termijn niet uit het oog.
- Voorkom een 'locked in' situatie: bijvoorbeeld het bezetten van land met windturbines die niet heel efficiënt zijn terwijl er in de toekomst windturbines elders kunnen worden geplaatst die veel efficiënter zijn.
- Zonnepanelen zouden verder moeten worden gestimuleerd.

Ruimtegebruik:

- Het combineren van zonnepanelen met infrastructuur wordt gezien als een kans.
- Windturbines leveren meer op dan zonnepanelen, dus in plaats van het volleggen van dijken, kunnen er clusters windturbines geplaatst worden die meer opbrengen.
- Er kan gebruik worden gemaakt van de huidige portalen van de treinen voor bijvoorbeeld het plaatsen van zonnepanelen.
 - Kanttekening hierbij is dat de transparantie van de spoorwegen behouden blijft. Het moeten geen dichte tunnels door het landschap worden.
 - Inpassing: er moet oog zijn voor de natuur.
- Zet in op de maximale opwekking in de gebouwde gebieden i.p.v. aanleg in open land of watergebied.
- Benut het vliegveld en de grote parkeerplaatsen voor opwek.
- Groepeer opwek d.m.v. vogeltrek en natuurbehoud.
- Zonnevelden op voetbalvelden biedt in de toekomst misschien kansen (panelen liggen dan 'onder' het veld).
- Ook op woningen zou grootschalig collectief kunnen worden opgewekt door daken 'samen te voegen'.

Techniek en innovatie:

- Kleine(re) windturbines op agrarische bedrijven en bedrijventerreinen zouden een bijdrage kunnen leveren.
- Gebruik maken van stromend water als energiebron.
- Onderzoek kleinschalige energieopslag.
- Verticale windturbines (zijn veel minder storend) en moeten verder worden ontwikkeld.
- Onderlinge levering van 12 Volt tussen woningen voorkomt enorm energieverlies.

Gesprek over de scenario's en bouwstenen:

Gesprek over de scenario's:

Ondanks dat er veel oranje stickers zijn geplakt bij de bouwstenen worden de uitgangspunten van het scenario '*Nieuw energielandschap*' goed ontvangen. Ook de zienswijze van het scenario '*Stedelijke ruggengraat*' wordt positief beoordeeld. Bij dit scenario zijn veel groene stickers geplaatst bij de bouwstenen.

Er wordt gepleit voor het ruimtelijk combineren van bouwstenen. De belangrijkste reden hiervoor is esthetiek. We moeten blijven redeneren vanuit de stedenbouwkundige kwaliteit. Een groot deel van de deelnemers wil open gebieden zoals veenlandschappen, binnenwater en randmeren zoveel mogelijk ontzien.

Gesprek over de bouwstenen:

Over bouwstenen met overwegend groene stickers:

- Er zijn veel stickers aangebracht bij **zon op grote daken**. Dit is een bouwsteen die door alle deelnemers wordt gesteund.
- Er zijn veel voorkeurstickers geplakt bij **windturbines naast de snelweg**. De voorkeur gaat hierbij naar het groeperen van windturbines langs de A6 en Stichtse Brug. Er zal rekening moeten worden gehouden met de vogeltrek.
- **Zon op parkeerplaatsen** wordt ook als een mogelijkheid gezien. Wel wordt opgemerkt dat groen moet worden behouden en dat er een combinatie kan worden gemaakt met laadpalen.
- **Zonnepanelen op geluidsschermen** en **wind op meer** worden ook positief ervaren. In het laatste geval dan onder de voorwaarde “mits niet te hoog”.

Over gemixte bouwstenen:

- Er waren geen bouwstenen waarbij er een enigszins evenredige verdeling was tussen groene en oranje stickers.

Over bouwstenen met overwegend oranje stickers:

- **Zonnepanelen op agrarische grond in veenlandschap** (i.c.m. natuurontwikkeling). Opgemerkt wordt dat er misschien beperkte mogelijkheden zijn (max 10%) en dat de locaties dan moeten worden aangewezen door het Goois Natuurreservaat.
- **Zonnepanelen op randmeren en binnenwater**. Opgemerkt wordt dat deze locatie misschien beter kan worden gebruikt voor aquathermie.
- Ook zijn er negatieve stickers geplakt bij **zonnepanelen op dijken**. Dit is opvallend, omdat de opbrengst erg hoog is. De reden hiervoor is dat de veendijken heel erg droog zijn. De zorg is dat dit meer uitdroogt als er zonnepanelen worden geplaatst. Een andere zorg is de esthetiek. Aan het beeld van de dijken kun je niet komen.
- **Wind op land** (collectief) is negatief gestickerd alsook **wind in veenlandschap**.

Scenario banner:

SCENARIO 1: Iedereen doet mee				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op grote daken		4	0	
Zon op agrarische gronden	Rondom woonkernen			X
	Oost-West	3	0	

Zon op geluidschermen	Noord-Zuid			
Wind				
Potentieel wind op alle type grond	Collectief	1	3	

SCENARIO 2: Nieuw energielandschap				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op water	Binnenwater	0	3	
	Randmeren	1	4	
Zon op grote daken		1	0	
Zon op agrarische grond	Veenlandschap	0	5	
	Overige landschappen	0	3	
Wind				
Potentieel wind op meer	Randmeren	3	0	
Potentieel wind op land	Veenlandschap	1	2	

SCENARIO 3: Stedelijke Ruggengraat				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op dijken		1	3	
Zon op grote daken		1	0	
Zon op parkeerplaatsen		4	0	
Zon boven snelweg	Rondom recreaties	2	0	
Zon op geluidschermen	Noord-Zuid Oost-West	2	0	
Zon op spoorwegberm		1	0	
Zon op agrarische velden	Buffer bedrijventerreinen			X
	Buffer langs wegen			X
Vliegveld	Combinatie met 50% andere functie	1	0	
Zon op gevels		0	1	
Zon in asfalt fietspaden		1	0	
Wind				
Potentieel wind op land	Wind langs snelwegen	5	0	
	Wind op bedrijventerreinen			X
	Wind binnen bebouwd terrein			X